

Tartalom

1. oldal
Az 1980. évi Körös-völgyi árvíz

2. oldal
Fazekaszugi belvízöblözlet
kapacitásfejlesztése

Merőgyakorlat Makón
Árvíz kockázat konferencia

3. oldal
Halászik a halbiológus

4. oldal
Határon átnyúló magyar-
román pályázataink
Magyar-román interkalibrációs
vízhozamérések
Magyar-román közös mérés
a Fehér- és a Sebes-Körösön

5. oldal
Elismerés és köszönet

Szakmai kirándulás
két keréken Sítkára

Szakmai tanulmányút
Tiszaroffon és Kiskörén

6. oldal
Fiatal vízügyi szakemberek
hollandiai tanulmányútja

7. oldal
56 év távlatából
Történelmünk nyomában
Figyelemfelhívás – Ismét
„adventi forgatag”!

8. oldal
Kirándulás a Nyugat-Dunántúlra
MHT XVII. Ifjúsági Napok, Siófok

9. oldal
Vízre szálltunk

10. oldal
Személyügyi hírek

Vízminőség
Elsősegély tanfolyam

11. oldal
Hidrometeorológia
Hidrológia

12. oldal
Családi nap

Az 1980. évi Körös-völgyi árvíz

Harminc évvel ezelőtt volt a Körös-völgy legnagyobb, XX. századi árvíz katasztrófája, az 1980. évi árvíz és az emlékezetes kettős-körös, hosszúfoki töltésszakadás.

Az évforduló eseményeit „Az 1980. évi Körös-völgyi árvíz” című emlékülésen idéztük fel július 28-án.

A rendezvényen részt vett dr. Kling István vízügyért felelős helyettes államtitkár is, aki az évforduló alkalmából köszöntötte mindazokat, akik részt vettek az akkori árvízvédelmi munkákban vezetőként, irányítóként vagy éppen fizikai munkásként. Az árvízi eseményekre való emlékezését egy 2010. évi aktualitással, szintén köszönetnyilvánítással zárta. Az ágazat vezetése nevében megköszönte a Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság munkatársainak az ez évi hosszantartó belvízvédekezésben, a Körös-völgyi árvízvédekezésben, s mindezekelőtt a Sajó és a Hernád rendkívüli árhullámai elleni védekezésben végzett munkáját.

Az árvíz hidrológiai sajátosságairól és következményeiről dr. Szlávik Lajos intézetvezető, főiskolai tanár, valamint „Töltésszakadás anno 1980” címmel Pálinkás Lajos, nyugalmazott műszaki igazgató-helyettes-főmérnök előadását hallgathatták meg a résztvevők. Az egykori sajtó általi megközelítésből is nyomon követhetők voltak az események sajtószemle formájában.

A rendezvény zárásaként megrázó képsorok következtek; az „Árvíz... 1980 Tiszavölgy” című archív film vetítésével.

A töltésszakadás helyén lévő emlékmű koszorúzásával zárult az évforduló programja.

Lévai Ildikó

Fazekaszugi belvízöblözet kapacitásfejlesztése

Igazgatóságunk DAOP pályázat keretében támogatást nyert a Mezőberényi belvízrendszer Fazekaszugi-főcsatornájának rekonstrukciós munkáira.

A kivitelezést a Fazekaszug konzorcium végzi. 2010 márciusában a kotrással megkezdődtek a munkálatok. A csatorna kapacitása a torkolatnál 3,0 m³/s-ra növekszik, ennek megfelelően szelvénybővítés történt. A csatorna műtárgyainak vízáteresztő képessége sem felel meg a megnövekedett igényeknek, így azok is átépítésre kerülnek. Kialakításuk előre gyártott keretelemekből történik.

A torkolati vízszállítás növekedése a Fazekaszugi szivattyútelepet is érinti, az eddigi 1,5 m³/s-os kapacitás 3,0 m³/s-ra növekszik. Felújításra került a meglévő szivattyú háza. A munkák során az épület új tetőszerkezetet kapott, valamint kialakításra került egy gépészpihenő helyiség. Jelenleg folyamatban vannak a meglévő gépesség felújítási munkái. A meglévő épületben nem volt elegendő hely egy második szivattyú beépítéséhez, így az az épület mellett kialakítandó aknában lesz elhelyezve. Az akna építése jelenleg folyamatban van. A két gépesség egy

közös (meglévő) szívóaknából emeli majd át a vizet. A szivattyúk biztonságos üzeme érdekében kiépült egy gépi gazkiszedő geréb, mellyel a csatornán érkező uszadékok kiszedhetővé válnak,

megelőzve ezzel a szivattyútelep károsodását.

A munkák jelenleg is több helyszínen zajlanak. A befejezési határidő 2010. november 30. **Bujdosó Szabolcs**

Mérőgyakorlat Makón

Második alkalommal rendezték meg a rendszeresített, gyors vízhozam-meghatározó műszerek összehangoló gyakorlatát. Az első rendezvényt három évvel ezelőtt Gödön tartották, az idén szeptember 21–23. között – a VKKI szervezésében – az ATIKÖVIZIG adott otthont a rendezvénynek. A háromnapos gyakorlaton mind a 12 igazgatóság mérőcsoportjai, valamint a szomszédos államokat képviselő szerb és román kollégák is részt vettek. A mérőtáborban a méréseken felül szakmai konzultációkat is tartottak.

Az első, doppler elven működő akusztikus áramlásmérő berendezést 2004-ben szereztek be. Az eltelt hat év alatt nemcsak a gyártók száma gyarapodott, hanem a típusok repertoárja is megnövekedett. Az egyes típusok vízfolyás-adottságokhoz vannak kialakítva. Jelenleg minden igazgatóság rendelkezik – változó darabszámú és típusú – áramlásmérő berendezéssel.

A gyakorlat konzultációval

kezdődött. A bevezetőben a mérőcsoportok számot adtak az eltelt időszak tapasztalatairól, említést tettek a felmerült problémákról (pl. kalibrálás lehetőségei, lebegtetett hordalék mintavétel), javaslatok hangzottak el ezek kiküszöbölésére. A következő nap – változó mederviszonyok mellett – vízhozam méréseket végeztünk először a Maroson Makónál, majd a Tiszán Szegednél. Mind a két helyen szabad szelvényben, a csoportok saját felszerelésüket használva, csónakból végezték el a méréseket. Mind a két szelvény esetében a mérés egy ún. próbakörrel kezdődött, mely a mérőműszer paramétereinek beállítását, pontosítását jelentette. Utána következett maga a mérés, melyet a kiadott utasítás értelmében és a kapott végeredmények szórásának függvényében minimum négyszer kellett megismételni. A zárónapon az előző napi mérések eredményei lettek értékelve. Összességében megállapítható, hogy a berendezések jól vizsgáztak.

Kurilla Lajos

Árvíz kockázat konferencia

Igazgatóságunk hét munkatársa vett részt azon a kétnapos nemzetközi konferencián szeptember 1-2-án, amelyet a budapesti Benczúr Hotelben rendeztek meg az árvízi kockázati térképezés és stratégiai kockázati terv készítésével kapcsolatban.

A projekt fő célkitűzése az EU Árvízi Irányelvében foglaltak teljesítése mellett, Magyarország vízkárelhárítási stratégiájának kidolgozása a megváltozott társadalmi-gazdasági elvárásoknak megfelelően. Jelenlegi rendszerünk, melynek alapját az egyenlő biztonság elve szerint méretezett árvízvédelmi fővédvonalaink alkotják, már nem állja meg a helyét: a védett területeken bekövetkezett fejlődés következtében egyre nagyobb különbségek jelentkeznek a „vízkárérzékenységben”. Felül kell vizsgálnunk tehát az egyenlő biztonság elvét a védelmi rendszer fejlesztésénél, azaz a kevésbé érzékeny területeken túrhető az esetenkénti elöntés, amivel egyszersmind nagyobb biztonságot nyújthatunk az érzékenyebb területeknek. A projektkonstrukció során, az ország egész területére kiterjedő

térképezési és tervezési munkát kell elvégezni úgy, hogy mindez a szomszédos országokkal egyeztetve valósuljon meg. Ez az óriási volumenű munka egyetemes módszertani megalapozást kíván. A kétnapos konferencia témája a metodikai projekt eddigi eredményeinek bemutatása volt.

A rendezvény első napján hat előadást hallgathattunk meg: először egy általános ismertetőt a projekt jelenlegi helyzetéről, majd a módszertanra vonatkozó eddigi tapasztalatokat a három védekezési szakággal kapcsolatban (árvíz, belvíz és kisvízfolyások árvizei). A konferencia második napján az Árvízi Kockázati Információs Rendszer (ÁKIR) szolgáltatásainak ismertetése után Horvátország, Ausztria és Ukrajna képviselői számoltak be eredményeikről az árvízi kockázati tervezéssel kapcsolatban. A nyelvi nehézségek ellenére nem volt hiány kérdésekben és hozzászólásokban egyik fél részéről sem, így a külföldi tapasztalatok ismeretében még hatékonyabban folyhat a munka a hazai metodika véglegesítésében.

Kisházi Péter Konrád

Halászik a halbiológus

A Körösladányi duzzasztó hossz-irányú átjárhatóságának biztosítása elnevezésű projekt a Környezet és Energia Operatív Program (2007-2013), Élőhelyvédelem- és helyreállítás, vonalas létesítmény természetkárosító hatásának mérséklése pályázati konstrukció keretében támogatást nyert. Jelenleg a megvalósítása, kivitelezése van folyamatban.

A projekt fő célja a Körösladányi duzzasztót megkerülő csatornás, működőképes hallépcső megvalósítása a Sebes-Körös hullámterében. Hosszú távú cél az ökológiai állapot javítása, a Sebes-Körös és a Berettyó halállományának, illetve az egyes fajok életterének növekedése, különös tekintettel a védett és a fokozottan védett halfajokra.

A közbeszerzési eljárások lefolytatását és a sikeres szerződéskötést követően 2010. július 22-én megtörtént a munkaterület átadása. Az aláírt Támogatási Szerződésben rögzítettek értelmében, áprilistól júliusig nem lehetett kivitelezési munkálatokat folytatni az élővilág védelme érdekében, ezért a kivitelezés augusztus 2-án kezdődött el. Szeptemberre elkészültek az irtási munkálatok, folyamatban vannak a kotrási és építési munkálatok, illetve a projekt időben történő megvalósítása érdekében a kivitelező megkezdte az egyes elemek gyártását, gyárttatását.

A Támogatási Szerződés előírása alapján el kell végezni a hallépcső beállítását és a működési hatékonyság monitorozását. Számunkra ezt a munkát az országosan elismert halbiológus, Sallai Zoltán végzi.

A monitorozás célja a halközösségek előfordulásának és gyakoriságának, illetve a hallépcső hatékony működésének vizsgálata. A Magyar Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) halközösségek monitorozására kialakított és elfogadott protokolljában, a Sebes-Körös River3 méretű folyó, ezért évente háromszori mintázás szükséges. A monitorozásra alkalmas időszak a tavaszi (májusi), a nyárvégi (augusztusi) és az őszi (októberi). A hazai halaknak egy tavaszi és egy őszi vonulása jellemző, tavasszal a szaporodási helyek felé, míg ősszel a veremelő helyek felé. A nyárvégi monitorozásra azért van szükség, hogy a hallépcső üzemelése előtti állapotban megismerjük a Sebes-Körösben lévő halfajokat. A pályázat keretében az első monitorozásra 2010. augusztus 25-én került sor.

A monitorozás csónakból történt

egy elektromos egyenáramú halászgép használatával. Magyarországon csak az egyenáramú halászgépek használata engedélyezett, mivel a váltóáram komoly károkat, sérüléseket okozhat a halaknak. A halászat során a vízbe merített két elektróda között elektromos mező alakul ki. Egyenáram esetén a mezőbe kerülő hal a pozitív elektróda (anód) irányába úszik, majd ennek közelébe kerülve izmai elernyednek és így egy merítőhálóval összeszedhetők.

A vizsgálat a Körösladányi duzzasztó alvizen és felvizen történt, a duzzasztó mintegy 200–250 m-es körzetében, több

szelvényben. Erre azért van szükség, hogy egy intenzív térbeli felmérést készítsünk az itt megforduló halközösségekről annak érdekében, hogy azonosítani tudjuk a környezeti tényezőket (terhelések és hatások), megállapítsuk a halállomány nagyságát, összetételét.

A monitorozás során 31 halfajt találtunk a Sebes-Körösben, többek között compót, csukát, menyhalat, réti csíkot, paducot.

A következő monitorozásra ősszel kerülhet sor, az építési munkálatok várható befejezése után.

Juhász Ágnes – Nagy Mariann

Határon átnyúló magyar–román pályázataink

A Magyar–Román Határon Átnyúló Együtműködési Program (2007–2013) konstrukció keretében három pályázatot adtunk be július 6-án.

Nyertesség esetén

A „Fekete-Körös komplex árvízvédelmi célú fejlesztése” – FEKETEKOMPLEX elnevezésű pályázat az alábbi fejlesztési elemek megvalósítását teszi lehetővé Magyarországon területén:

Remetei mértékadó vízmérce rekonstrukcióját,

Fekete-Körös Erdőmenti partvédőmű létesítését,

Fekete-Körös Nagysítkai partvédőmű rekonstrukcióját,

Remetei gátörtelep rekonstrukcióját,

Fekete-Körös, távjelző vízmérce állomások rekonstrukcióját,

Románia területén:

Fekete-Körös 0,9–1,9 fkm között partvédőmű megerősítését, újjáépítését,

Zerindi vízmérce rekonstrukcióját,

Zerindi gátörház rekonstrukcióját,

Zerindi melléképület rekonstrukcióját.

Romániai partner: Körösök Vízügyi Hatóság / Administrația Bazinală de Apă Crișuri Oradea (ABAC).

A „Táj- és víztörténeti bemutató, oktató és információs ház a Körös-, Berettyó- és Ér-völgyében – TÁJVÍZHÁZ” című pályázat arra vállalkozik, hogy Gyulán, a Városház u. 25. sz. alatt található műemlék jellegű, valaha városi fürdőépületben az ember és a víz kapcsolatát, a Körösök vízgyűjtő területének vízszabályozását, a fürdőkultúra fejlődését bemutató kiállítást hozzon létre, a környezettel és a vízzel kapcsolatban tájékoztató és bemutató tevékenység infrast-

rukturális elemeinek megteremtése útján. Romániában a Bihar Megyei Tanács és Szalacs (Sălacea) Község Önkormányzatával egyetértésben, a Komáromy-kúriát szintén bemutató- és oktatóházzá kívánják alakítani a meglévő épület, a hozzá szervesen kapcsolódó melléképület, valamint a park rekonstrukciójával.

Romániai partner: Szalacs Község Önkormányzata.

A „Magyar–Román határmenti belvízvédekezési együttműködési fejlesztése – MALOMFOK-ROIT” című projekttel a követ-

kező fejlesztéseket kívánjuk megvalósítani Magyarországon területén:

Malomfoki szivattyútelep korszerűsítése,

Malomfoki gátörtelep fejlesztése.

Románia területén:

Roiti szivattyútelep korszerűsítése,

Roiti gátörtelep fejlesztése,

Felfogó-csatorna töltésének megerősítése,

Eszközbeszerzés (csatornatisztító gép).

Romániai partner: Országos Talajjavító Hatóság / Administrația Națională a Îmbunătățirilor Funciare RA (ANIF).

A projektekben igazgatóságunk a Vezető Partner szerepét tölti be, melyhez a Román Állam területén megvalósuló projektek gazdája, mint Határon Átnyúló Partner csatlakozik.

A pályázatok benyújtását megelőzően, 2010. július 5-én megtörtént az Együtműködési Megállapodások, illetve a további kapcsolódó dokumentumok közös aláírása.

Gálné Erdész Orsolya

Magyar–román interkalibrációs vízhozammérések

A Magyar–Román Vízügyi Bizottság XXI. Ülésszaka 2010-re is feladatuk tűzte ki a két ország határfolyóin, a határhoz legközelebb eső vízrajzi állomásokon az interkalibrációs célú vízhozammérések végrehajtását. Az interkalibrációs célja, hogy összehasonlíthassuk a két országban alkalmazott mérés-technikák és adatfeldolgozási előírások által szolgáltatott eredményeket, ugyanis ezek az eredmények képezik az országhatáron átvezetett vízkészletek meghatározásának számítási alapját.

2010-ben is két alkalommal hajtottunk végre ilyen típusú méréseket, augusztus 24–26. között román területen, október 5–7. között pedig magyar területen.

Román területen a mérési időpontban uralkodó kisvízi állapotok lehetővé tették a

vízben állva történő mérési módszer alkalmazását, ahol mindkét Fél forgóműves sebességmérő műszert használt a méréshez. A technika és a mérési módszer itt tehát megegyezett, a különbség mindössze a műszer típusában volt – román részről OTT, magyar részről SEBA típusú műszerrel mértünk.

A mérési eredmények feldolgozásánál alapvető különbség a két ország előírásai között, hogy a magyar kevesebb mérési függvényben több, míg a román több mérési függvényben kevesebb mérési pontot ír elő. Ezen különbségek ellenére, a mérési eredmények mindkét területen jó egyezőséget mutattak, az átlagtól való eltérések sehol sem érték el az 5%-os értéket.

Kiss Attila

Magyar–román közös mérés a Fehér- és a Sebes-Körösön

A Sebes-Körös 55+760 fkm szelvényében, 1960-ban megépített Biharugrai fenékgát hordalékmozgást befolyásoló, határon átnyúló hatásainak vizsgálatára 1986 óta történnek geodéziai mérések.

A fenékgát a biharugrai halastavak vízellátásának biztosítására épült. A rőzsepokróra szórt kőgátat a levonuló árhullámok rendszeresen megrongálták, ezért 1985-ben a kőgát helyére előre gyártott vasbeton elemekből új, stabilabb szerkezet épült. Az 1992. évi felújítása óta a jelenlegi szerkezeti kialakítással működik.

A Fehér-Körös 7,32 fkm szelvényében épült, Gyulai duzzasztó vonatkozásában ellenőrző mérések 1989 óta történnek.

A Gyulai duzzasztó Poirée-keretes tűsgátként épült 1895-ben. Az Élővíz-csatorna téli vízellátásának biztosítása érdekében, 1977-ben a felvízi oldalán egy magasküszöbű vasbeton fenékgát, mellette pedig egy hordalék-leeresztő zsilip épült. Az 1995. évi rekonstrukció során a tűsgát helyére, a megszülesztett fenékküszöbre épített tömlőgátas elzárás került. A hordalék-leeresztő műtárgy így szélesebb lett.

Mindkét műtárgy befolyásolhatja a hordalék-levonulást, ami miatt a feliszapolódás mértékének megállapítására vonatkozó ellenőrző mérések szükségessé váltak.

A mérések elvégzését és értékelését a Magyar–Román Vízügyi Bizottság eleinte kettő, később három, majd négy évenként írta elő.

A 2010. évi méréseket a két Fél megbízott szakértői a Sebes-Körös négy magyar és három román oldali kereszt-szelvényében augusztus 10–11-én, a Fehér-Körös két magyar és négy román oldali kereszt-szelvényében augusztus 12–13-án végezték el. Az adatok feldolgozása, egyeztetése a román Féllel megtörtént. Megállapítható, hogy a kereszt-szelvényekben lényeges változás nem tapasztalható.

Dénes György

Elismerés és köszönet

A 2010. évi ár- és belvízvédelmi, valamint vízminőségvédelmi kárelhárítási munkák lezárása, a kiemelkedő munkát végző dolgozók elismerése történt július 23-án.

A Köszönet Napját az igazgatóság valamennyi dolgozója a Szanazúgi Védelmi Központban töltötte el, ahol munkája

elismeréseként 233 fő emléklapot, 37 fő pedig emléklapokot vehetett át.

A fotókiállítás, a szórakoztató programok és a dolgozók megvendégelése együttesen hozzájárultak ahhoz, hogy a munkatársak egy napot közösen és kellemesen eltöltsenek.

Lévai Ildikó

Szakmai kirándulás két keréken Sitkára

A Vízrendezési és Vízhasznosítási Osztály az elmúlt évi sikeres kirándulás okán, második alkalommal vállalkozott arra, hogy egynapos kerékpártúrát tegyen az igazgatóság területén.

A szakmai kirándulást tavaszra terveztük, azonban a folyamatos belvízvédekezés ezt nem tette lehetővé. Az első kínálkozó alkalom a nyári szabadságokat követően, szeptember 3-án jött el. Bár az előjelek – a megelőző napok esőzése miatt – nem voltak túl biztatóak, a kis csapat mégis elindult a gondosan felkészített kerékpárokkal.

A reggeli indulást követően először a valamennyiünk által jól ismert Gyulai tömlősgátnál és az Élővíz-csatorna tápszilipnél tartottunk egy kis pihenőt, amit egy hosszabb kerekezés követett Gyulavárin és Dénesmajoron keresztül egészen a Fekete-Körös bal oldali töltéséig. Örömmel láttuk, hogy a töltés kerekezésre tökéletesen alkalmas. Az ország-határ túloldalán, a távolban lévő Anti szivattyútelep látványa és egy kis frissítő elfogyasztása után, újult erővel indultunk tovább. Útközben a túlparton

láthattuk a Morgófoki vízkivételt és a Malomfoki szivattyútelepet. Megálltunk az 1912-ben, eredetileg gőzüzemű telepnek épült, jobb sorsra érdemes néhai Kis-Sitkai szivattyútelep maradványainál – ma már csak a régi széntároló épület bokrokkal benőtt vázszerkezete és a gravitációs cső elzáró elemei láthatóak – és a Mályvádi zsilipnél, ahol már tudtunk új információkkal és látvánnyal szolgálni a fiatalabb munkatársak is. A délelőtti program utolsó részeként a hídon átkelve, a jobb oldali töltésen jutottunk el a Sarkadi szivattyútelepig és a mellette lévő órházig.

A kerekezésben megfáradt, elgyötört utazókat itt már várta a csábítóan illatozó, kemencében sült csülök, amit nagy erőfeszítések árán, de sikerült a kis csapatnak elfogyasztani.

Az ebédet követő beszélgetés és tapasztalatsere után nem maradt más hátra, mint újra nyeregbe szállni és hazaindulni a felújítás alatt lévő fehér-körös közúti hídon át.

Az élményekben gazdag, több mint 46 km megtétele után mindenkinek jól esett a pihenés.

Frolyó Miklós

Szakmai tanulmányút Tiszaroffon és Kiskörén

Az Árvízvédelmi és Folyószabályozási Osztály 2010. szeptember 20-i kirándulásának célja a Tiszaroffi Árapasztó Tározó és a Kiskörei Vízlépcső megtekintése volt, a Kisdelta és a Mályvádi tározók fejlesztésének kapcsán.

Első állomásunk helyszíne Tiszaroff volt, ahol a KÖTI-KÖVIZIG munkatársai várták az érkezésünket.

Az előre megbeszéltek alapján, előbb a tározó makettjét néztük meg az önkormányzatnál, ezt követően az árapasztó tározót, amelynek a műszaki

átadása 2009. július 24-én, a megnyitása 2010. június 10-én volt. A létesítmény 7,6 milliárd forintba került, melyet teljes

egészében hazai forrásokból finanszíroztak. A tározó alapterülete mintegy 23 négyzetkilométer, 97 millió köbméter víz

befogadására képes, a töltések átlagosan 4,5 méter magasak, koronájuk 5 méter széles, teljes hosszuk 23,1 kilométer. A vízbeeresztés szelvényében a tározó vízszintcsökkentő hatása 16 centiméter. Az ebédet követően ellátogattunk a Kiskörei Vízlépcsőhöz, ahol először a műtárgy rövid történetével ismerkedtünk meg, majd megtekintettük a Tisza-tó makettjét, illetve magát a műtárgyat.

A szakmai kirándulásunk során igen sok tapasztalattal és élménnyel gazdagodtunk.

Tímár Attila

Fiatal vízügyi szakemberek hollandiai tanulmányútja

A Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság, valamint a Magyar–Holland Vízügyi Közös Bizottság, amely 1984 óta koordinálja a két ország közös vízügyi együttműködését, tanulmányutat

bina már 60 cm-es duzzasztási vízszint különbség mellett is energiát termel, teljesen automatikus üzemmódban. A pilanatnyi üzemadatok ellenőrzésére és a

vesznek a munkálatok irányításában. A csütörtöki napra tervezték tanulmányutunk holland szervezői a Meuse folyón kialakított átvezető műtárgy bemutatását. Hondsbroekse Pleijnél lehetőséget teremtettek a Meuse folyón levonuló árvíz egy részének szükség szerinti, északi irányba történő átkormányzására. A következő helyszín Arnhem, a program pedig a Víz Múzeum megtekintése volt, amelyben interaktív és tematikus eszközök felhasználásával, a vízzel kapcsolatos valamennyi ismeretanyagot igyekeztek bemutatni a szervezők. Külön érdekesség, hogy a múzeum egy valamikori folyómederbe, a talajszint alá épült. Tanulmányutunk utolsó délelőttjén a Német–Holland-csatornát, illetve az azon lévő szivattyútelep üzemelését tekintettük meg, sok ismeretet szerezve a holland vízügyi szervek működéséről, határon átnyúló projektjeikről. Később a Rajna-vidék folyópart rehabilitációs munkálataihoz kalauzoltak a holland vízügyi kollégák.

A tanulmányút egész heti tapasztalatai – természetesen – nem foglalhatóak össze ekkora terjedelemben, ugyanakkor mégis kísérletet teszek a magyar delegáció tagjai által, együttesen megfigyelt összefoglalóra. Hollandia alacsony fekvése miatt árvízi fenyegetettsége igen jelentős. A kereskedelem, áruszállítás ahol csak lehetséges, a folyókon történik, ugyanúgy, mint a turisztikai célú személyhajózás is. A hajózási, árvízvédelmi és energiatermelési célokat szolgáló műtárgyak jelentős hatást gyakorolnak a természeti környezetre, melynek megóvása komoly erőfeszítéseket igényel.

Úgy vélem, a szakmai és kulturális szempontból egyaránt sok tanulsággal szolgáló tanulmányút mindenki számára rendkívül hasznos volt, mely a későbbiek folyamán még tovább fog tisztulni és gyarapodni.

Juhász András

szervezett fiatal szakemberek számára. A VKKI, a miskolci, a nyíregyházi, a bajai, a szombathelyi és a pécsi igazgatóságok fiatal munkatársaival keltem útra szeptember 13-án. Az amszterdami reptéren Robert Slomp, a Magyar–Holland Vízügyi Közös Bizottság titkára, és Woulter Rozier, a Rijkswaterstaat munkatársa fogadták a magyar vízügyi delegációját.

A tanulmányút első színhelye Delftben, a Deltares volt. A Deltares hollandiai székhelyű, független, speciális tanácsadó cég kutatóintézetként működik, amely felszíni és felszín alatti vízzel kapcsolatos, valamint talajtani kutatásokat végez az állami szervezetek és a vállalati szektor részére Hollandiában és világszerte. Marc van Dijk, a kutatóintézet vezető hidrológusa bemutatta árvízi modellezésre kifejlesztett programjuk működését. Az előadás után, a tengerpart közeli Delftből átutaztunk a kelet-hollandiai Nijmegenbe, szállásunkra. Másnap az évszaknak megfelelő, hollandiai időjárásban indultunk a Gravei duzzasztómű és hajószilip megtekintésére, majd a Batenburg városka melletti Meuse folyó vízszint csökkentő és rehabilitációs projekt részleteibe nyerhettünk alapos betekintést. Folytatásként a Meuse folyón néhány km-rel lejjebb található Lith-i vízi elektromos erőművet jártuk be, melynek néhány adata önmagáért beszél. A 4 db, egyenként 3,5 megawatt teljesítményű Kaplan-Rohr típusú tur-

beállítások módosítására a mérnököknek internet segítségével is van lehetőségük. Az erőmű melletti hajószilip felújítását látogatásunk idején végezték. A létesítményeket bemutató helyi szakemberek felhívták a figyelmünket arra, hogy mindkét keresztirányú műtárgy mellett működik hallépcső.

A következő napokon a Maaswerken projekt különböző területi helyszíneit volt módunk végiglátogatni. A hollandiai kollégák – a Teret a folyónak projekt keretében – az általunk megszokott, illetve a Körösök vidékén épített gátnál jelentősen alacsonyabb gáttalakkal és sokszorosan szélesebb hullámtér kialakításával igyekeznek védekezni az árvizek ellen.

A terepi helyszíneket, valamint a tervezési fázis részleteit bemutató holland kollégák a másodlagos csatornák tervezésétől, a szükséges területek megvásárlásán, illetve az azokon jelenleg folytatott mezőgazdasági művelési ág váltás optimalizálásán keresztül, egészen a folyónak új utat biztosító csatornák kialakításáig részt

56 év távlatából

1954. július 13-án, kedden, friss mérnöki diplomával a kezében lépte át a vízügy épületének küszöbét egy fiatalember kétéves, kötelező szakmai gyakorlatának a lezárására. Dolgozott a Terv- és Üzemgazdasági Csoportnál, majd az Öntözési Csoportnál, bekapcsolódott a Kienitz Vilmos irányításával akkor épülő Fazekaszugi szivattyútelep kivitelezésébe. A gyakorlat végeztével nem tudott – családi okok miatt – Gyulán maradni, így elkerült a székesfehérvári vízügyi igazgatósághoz.

2010. július 13-án, kedden lépett be ismét a Városház utca 26. szám alá az egykori fiatalember, Tóth Iván. Hogy

mennyire meghatározó tud lenni egy rövid, kétéves szakmai gyakorlat egy életpályára, példázza, hogy 56 év után fontosnak érezte az itt pályakezdő mérnök az egykori helyszínnek felkeresését, a múlt felidézését. A kellemes emlékezés az egynapos látogatás után, augusztus végén folytatódott. A Bodoki Károly Vízügyi Múzeum Baráti Kör tagjai segítségével a tervtárban korabeli dokumentumokat kutattak, kölcsönösen hasznos ismereteket nyújtva egymásnak.

Még hosszú éveket kívánunk jó egészséget, szellemi aktivitást az egykori kollegáknak, Tóth Ivánnak!

Lévai Ildikó

Történelmünk nyomában

Szeptember elején a Vízgazdálkodási Osztály egy része kirándulásra szánta el magát. Az úti cél Arad és a környékén elterülő Ménesi borvidék volt. Elsőként Arad történelmi városrészén sétálgatott a csoport. A múltidézésben Erdélyi István, helyi lakos segített, aki részletekbe menő históriát festett le majd minden impozánsabb épületről. A város egykori magyar szavaktól zengő sokaságát nem volt ezek után nehéz elképzelni. Az Aradra látogató magyarnak „kötelező” elmennie a jelenlegi helyén, a Megbékélés parkjában felállított Szabadság-szoborhoz. A több mint 2 éven át készülő, hanyattatott sorsú szobor a magyarok dicsőséges múltját eleveníti fel, mintegy eltörpítve a vele szemben álló román diadalívet.

A múltidézés az aradi vértanúk emlékhelyénél folyta-

tódott. Rövid történelem óra után, egy éppen érkező énekar segítségével a Szózatot énekeltük el.

A kirándulás második állomása következett, Ópáloson a Balla Géza borászat. Kiváló minőségű borok kóstolása előzte meg a vacsorát. Ezen a történelmi magyar borvidéken leginkább száraz vörösborokat készítenek, de a helyi különlegesség a kadarkából készült vörös aszúbor. A borászat megtekintése és a borkóstolás mindenki kedvét meghozta, hogy itthon is megmutathassa a vidék borait, ahol korábban több gyulai érdekltségű birtok is volt.

A hazatérés előtt még egy kitérőt tettünk a Solymosi várhoz. Mára már csak romok láthatóak, de így is elképzelhető milyen jelentőséggel bírt a törökök elleni harcokban, a Maros szorosában.

Jobbágy Zoltán

Figyelemfelhívás – Ismét „adventi forgatag”!

Tavaly decemberben első alkalommal rendeztük meg az adventi forgatag elnevezésű programot. Célja elsősorban az volt, hogy a munkatársak a szabadidős tevékenységeiken keresztül ismerjék meg jobban egymást.

Az elmúlt évi sikerek okán, december első felében ismét lehetőség lesz megjelenni, bemutatkozni – advent jegyében, adventi hangulatban.

Még van idő az ötletelésre, készülődésre, alkotásra (pontos időpont és részletek novemberben).

Lévai Ildikó

Kirándulás a Nyugat-Dunántúlra

A KÖR-KÖVIZIG Szivár-vány Nyugdíjas Klub tagjai, néhány meghívott vendéggel kiegészülve 2010. szeptember 9–11-e között kirándulásra indult, ahol megismerkedtünk az út során érintett néhány település nevezetességeivel, felfedeztük a Nyugat-Dunántúl természeti szépségeit.

Az első napon borongós időben indultunk Gyuláról, sajnos ez az időjárás a kirándulás egésze alatt megmaradt.

Első megállónk Kecske-méten volt, ahol egy rövid séta alatt megtekintettük a megyeszékhely közelmúltban felújított belvárosát, a szépen kialakított sétálóutcaját.

Ezt követően Veszprémbe, a királynék városába érkezünk, ahol némi napsütésben, szakképzett idegenvezető kaulozásával tekintettük meg a belvárost és ismerkedtünk a város történetével, a vár nevezetességeivel.

A városlátogatást követően folytattuk utunkat Sümegre, ahol finom vacsora és szállás várta a kissé fáradt „vándorokat”. Szálláshelyünkről csodálatos kilátás nyílt a sümegi várra.

Másnap esős időben indultunk a Kis-Balaton felfede-

zésére. Utunk első állomása Zalavár volt, ahol a Nyugat-dunántúli KÖVIZIG bemutató háza, az ún. Kis-Balaton Ház látható.

A millennium évében Zalavár–Várszigeten nyitotta meg kapuit a Kis-Balaton Ház, amely bemutatja a Kis-Balaton Vízvédelmi Rendszer természeti értékeit, a Balaton vízminőségének védelmében betöltött szerepét, szemlélteti a térség történeti és nép-

rajzi vonatkozásait, értékeit. A Kis-Balaton Házba lépve, az előtérben a Kis-Balaton Vízvédelmi Rendszer működését többféle üzemmódban bemutató terepasztal látható. Deák László, a szombathelyi KÖVIZIG munkatársa ismertette az eddig végzett munkákat és a jövő feladatait. A Kis-Balaton Ház után, autóbusszal bejártuk a Kis-Balaton területét, megtekintettük annak gazdag növény- és állatvilágát. Utunk

során eljutottunk Fekete István Tüskevár című regényéből ismert Diás-szigetre, ahol Fekete István-emlékhely és Matula bácsi kunyhója látható.

Ezt követően Tapolcára látogattunk, ahol lehetőség volt a tavasbarlangban csónakázásra, illetve a település másik vizes nevezetességének, a Malom-tónak a felfedezésére is.

A második nap végén még maradt időnk a sümegi vár látványosságaira is. A részben felújított várba az edzettebbek gyalog, a többség vártaxival jutott fel, ahol idegenvezető ismertette a vár történetét, néhány anekdotával fűszerezve azt.

Harmadik napon utunk a Balaton-felvidék egyik gyöngyszemének számító Káli-medencén keresztül vezetett. Rövid időre megálltunk a nagyvázsonyi Kinizsi várnál, majd folytattuk az utat Herendre, a porcelángyártás egyik fellegvárába. A Nyugat-Dunántúlon tett kirándulásunkat a kecskeméti Csalánosi-csárdában, egy finom vacsorával fejeztük be.

A kellemesen eltöltött három napért köszönettel tartozunk támogatóinknak.

Vámos Sándor
klubelnök

Oláh Lajos
idegenvezető

MHT XVII. Ifjúsági Napok, Siófok

A Magyar Hidrológiai Társaság 2010. szeptember 23-24-én rendezte meg a XVII. Ifjúsági Napokat Siófokon, amelyen az idén a Víziközmű és Környezetvédelmi Osztály, Felszín Alatti Vizek Csoportjának ügyintézői vettek részt. Az MHT Ifjúsági Bizottság elnökének megnyitóját követően, a 2010. évi árvízi események aktualitása jegyében hallhattunk előadásokat. Majd az építőmérnöki tervezésről szóló bemutató szerepelt a programban.

A nap további részében a fiatal szakemberek főként vízkár elleni védekezéssel kapcsolatos tapasztalataikat, kutatási eredményeiket osztották meg a hallgatósággal. A szekcióülést követően megtekintettük a Sió-zsilipet, majd a napsütéses, szép időben az 1891-ben épült

Kelén fedélzetén hajóztunk a Balatonon. Az esti baráti találkozó kötetlen szakmai beszélgetéssel telt.

Másnap folytatódott az elő-

adások és poszterek bemutatása. A leginkább vízgazdálkodással, környezet- és természetvédelemmel foglalkozó szekcióban kaptak helyet a

hidrogeológiai vonatkozású (talaj-, illetve termálvizekkel kapcsolatos kutatásainkat megjelenítő) posztereink. Az utolsó szekcióban változatos területeken, tervezési-modellezési eljárások alkalmazását ismertették a résztvevők.

A rendezvény záróülésén az esztergomi Duna Múzeum nyugalmazott igazgatója ismertette a 100 éve született Mosonyi Emil professzor és Dégen Imre, a vízügyi szolgálat egykori vezetőjének munkásságát. A későbbiek során előadás hangzott el Magyarország szerepéről, lehetőségeiről az Európai Duna Stratégiában, végül a konferencia zárszavaként eredményesnek és színvonalasnak értékelték a rendezvényt.

Kiszely-Peres Bernadett,
Mizák Nikolett

VÍZRE SZÁLLTUNK

Kenumaraton, Szarvas

A Szarvas-Békésszentandrás-i holtágon megrendezett színvonalas kenuversenyen idén is több csapattal képviseltettük magunkat augusztus 7-én.

A kenu négyesben Varga Melinda – a tavalyi versenyen is egy eredményes kenu orrában evezett – egyedüli hölgyként, három férfi kollégával (Dalmadi Zsolt, Juhász András, KÖR-KÖVIZIG, Karácsonyi István, Gyulai Közüzem Kft.) közösen vágott neki a táv teljesítésének. Az amatőr kenu kettesek zsúfoltnak épp nem nevezhető mezőnyében a Dalmadi-Karácsonyi páros indult.

A verseny napján remek időjárás, fáttyolos napsütés és hűs szellő segítette a versenyzőket a több mint 20 km-es távon. Igazi erőpróbát jelentett az indulók számára a két különböző hosszúságú és nehézségű parti szakasz, melyeken a kenukat kézben, illetve olyan kerekesszálítószerkezeten lehetett átvinni a holtágról a Hármaskörösre, majd vissza, amelyet – a versenyszabályok értelmében – végig a kenukban kellett szállítani. A tavalyi év tapasztalataiból okulva, mindkét hajó készült ilyen segédeszközzel. Célba érkezésünk a tavalyi versenyen elért szintidőhöz képest több mint fél órát javult, a Dalmadi-Karácsonyi páros pedig dobogós helyezéssel, a várakozásokat túlszámnyalva zárta az idei kenumaraton.

Egy hajóban evezünk, Békés

A Békés-Dánfoki kikötőből a szervező, békési önkormányzat köszöntése után indult útjára az „Egy hajóban evezünk” vízitúra augusztus 21-én. Az igazgatóságot Mezei Zoltán, Juhász András és felesége képviselte. A Fekete-Körös kanyargós medre, gazdag madár- és növényvilága gyönyörködtette az evezősöket.

A volt sarkadi cukorgyár vízkivételi helyén, az ún. cementháznál a vöröfényes napsütés és a kellemes hőmérsékletű víz úszásra csábította a kenusokat. Miután a mezőny legvégén evezők is odaértek, indultunk tovább a városerdei szabadstrand felé, majd a Szanazugi kikötőben meleg ebéd várta az ekkorra kissé megfáradt túrázókat. Szanazugból a dobozi híd felé indulva, a motorsónak- és vízisport művelői által keltett hullámok tették – nem feltétlenül jó értelemben – izgalmassá az evezést. Az egyenes meder monotonitását a lassan közeledő dobozi híd, és a békési templom tornyának látványa törte meg. A békési kikötőhöz közeledve, a kenusok jó része összekapaszkodott és csak a csekély sodrással haladva, picit pihenve, a táj szépségét némán szemlélve „csorogtunk” a kikötő felé. A megérkezés és a célba érés öröme minden evezős arcán látható volt. A nap zárásaként és lazításként, a békési

termálfürdő melegvízes medencéiben pihentettük meg fáradt izmainkat, majd az esti órákban, a kikötőben, a parton sorba rakott kenuk mellett mindenki jó ízzel fogyasztotta vacsoráját; az evezősök tából babszörpöt, a szűnyogok az evezősök vérért közvetlenül a bőrünkől.

Békés-Csaba-Gyula IV. Indiánkenu Túlélő Verseny 2010

Negyedik alkalommal rendezte meg szeptember 18-án a ZERGE Ifjúsági Túrasport Közhasznú Egyesület az indián kenu versenyt a 32 km-es Békés-Békéscsaba-Gyula vízi útvonalon.

Erre az alkalomra is verbuválódott Varga Melinda vezetésével és szervezésével egy 4 fős kenuscsapat.

A versenyen 32 fkm megtétele, 4 zsilipen való átkelés, valamint rendkívüli ügyességet igénylő feladatok vártak a

részvevőkre, mint szlalom, íjászat, lovaglás, evezőfűzés, kosárra dobás, úszás, fűrészelés, kötélletra mászás, totó, autóhúzás, dobozpiramis dobás.

Sajnálatos módon az időjárás megréftalt bennünket a szakadó esővel, de mi, mint vízügyesek, ezt természetes dolognak vettük és csak legyintettünk rá.

A csapat negyedikként rajtolt óriási lelkesedéssel és komoly kezdeti lendülettel, majd ezt követően hirtelen tempóvisszaesséssel.

Csapatunk 9. helyezést ért el – Varga Melinda, Dina Gábor, Domonkos Szabolcs és Tímár Attila –, ami az adott körülményekhez képest (szakadó eső, bedőlt fák, hínártorlasz) rendkívül magaslató eredménynek mondható.

A versenyről további képek megtekinthetők a kenuszerge.blog.hu weboldalon.

**Varga Melinda, Tímár Attila,
Dalmadi Zsolt, Juhász András**

Igazgatóságunknál közalkalmazotti munkaviszonyt létesített:

Kovács Dóra ügyintéző munkakörben, 2010. július 5-től a Jogi és Igazgatási Osztályánál.

Nikula Tímea ügyintéző munkakörben, 2010. július 7-től a Titkárságnál.

Vad Imre könnyű- és nehézgépkezelő munkakörben, 2010. július 19-től a Gyulai Szakasz mérnökségénél.

Csontos József gépjárművezető munkakörben, 2010. szeptember 20-tól a Gazdasági Osztályánál.

Igazgatóságunknál közalkalmazotti munkaviszonya öregségi nyugdíjba vonulása miatt, felmentéssel megszűnt:

Karakas János gátőr munkakörben, 2010. szeptember 16-ával a Szeghalmi Szakasz mérnökségénél.

25 éves jubileumi jutalomban részesült:

Komlósi Zoltán, gát- és csatornaőr a Gyulai Szakasz mérnökségen.

Megyeri László, vízhasznosítási ügyintéző a Vízrendezési és Vízhasznosítási Osztályon.

Halász János, duzzasztó karbantartó a Szarvasi Szakasz mérnökségen.

Kardos Bálint, gátőr a Gyulai Szakasz mérnökségen.

30 éves jubileumi jutalomban részesült:

Molnár Károly, csatornaőr a Szeghalmi Szakasz mérnökségen.

40 éves jubileumi jutalomban részesült:

Bakos Mária, ügyintéző a Gyulai Szakasz mérnökségen.

Czakó András, vízrajzi ügyintéző a Vízgazdálkodási Osztályon.

Elsősegély tanfolyam

Egy-egy munkahelyen, jellegétől függően – a jelenleg érvényben lévő rendeletek értelmében – biztosítani kell a munkahelyi elsősegélynyújtás tárgyi, személyi és szervezési feltételeit. Az igazgatóságnál 11 fő részére adódott lehetőség szeptember 7-én a tanfolyamon való részvételre, ahol a munkatársak elsajátíthatták az elsősegélynyújtás célját szolgáló gyógyszerek, anyagok és eszközök szakszerű használatát, a vérzés- és sebellátás, valamint az újraélesztés alapszintű ismereteit. Felkészülésüket mutatja, hogy mindannyian sikeresen adtak számot a megszerzett tudásukról. Az igazgatóság központi székházában létesült egy elsősegélyszoba is, így megfelelő körülmények között lehet ellátni – remélhetőleg ritkán – az elsősegélyre szorulókat.

Elsősegélynyújtók

– a Szarvasi Szakasz mérnökségen Barcsik László, Szula János,

– a Szeghalmi Szakasz mérnökségen Hegyesi Gyula, ifj. Teleki Sándor,

– a Gyulai Szakasz mérnökségen Mocsári András, Beleznai István,

– a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál Papp Zoltán, Kiss Sándor,

– az igazgatóság központjában Kondorosi Beatrix, Bartyik Zoltán, Tímár Attila.

Bartyik Zoltán

Üzemellenőrző mérések

Igazgatóságunk mini laboratóriuma július és szeptember között az előírt terveknek megfelelően mintázott. Ebbe az időintervallumba eső vizsgált víztestek a következők voltak: Szarvas-Békésszentandrás-holtág öntözőrendszer, Élővíz-csatorna öntözőrendszer, Malomfok-Ináncsi öntözőrendszer, Biharugrai öntözőrendszer, Berettyó szórvány öntözőrendszer, a Peresi-holtág és a Hortobágy-Berettyó. A víz minősége a levegő lehűlésével párhuzamosan javuló tendenciát mutatott.

Környezeti (vízminőségi) káresemények

Júliusban és augusztusban számos panaszbejelentés érkezett igazgatóságunkhoz, melyek a Szarvas-Békésszentandrás-holtágon jelentkező, fokozott mértékű vízínövény borítottságot kifogásolták. Az elsősorban esztétikai problémát okozó állapot kialakulását több tényező egymásra hatása befolyásolta.

Egyrészt meghatározta 2010. első felének rendkívül csapadékos és elhúzódó belvizes időszaka (a holtág elsődleges funkciója a belvíz befogadása és továbbvezetése a Hármas-Körös folyóba, vízgyűjtőterülete mintegy 927 km²), másrészt a Hármas-Körösön a fenti időszakban több árhullám is levonult, amely akadályozta úgy a szivornyás vízpótlást, mint a gravitációs vízkivezetést.

Június 15. és július 5. között a Hortobágy-Berettyó-főcsatornán, s később a Hármas-Körösön is III. fokú vízminőségi kárelhárítási készülség volt, a kialakult kritikus állapot és a nagymértékű halpusztulás miatt.

Hogy a holtágon nem alakult ki ez a helyzet annak köszönhető, hogy ebben az időszakban a szivornyás vízbetáplálást szüneteltették. Természetesen a víz minősége a vízmozgás elmaradása és a fokozatos felmelegedés miatt romlott, de nem olyan mértékben, mint a fent említett vízfolyásokon.

A holtág vízminőségét igazgatóságunk naponta, az illetékes hatóság pedig hetente többször ellenőrizte, több szelvényben. Alapvetően a hármas-körös tápvíz minősége, a vízutánpótlás, a vízfrissítés lehetősége és gyakorlata, valamint a szennyezőanyag-terhelés volumene meghatározó a vízminőség tekintetében. Esetenként ez periodikusan változó, mely egyrészt a tápvíz mindenkori állapotától, az évszakok váltakozásától függ, másrészt a többcélú hasznosításból eredő üzemállapotok szélsőséges vízjárásaival mutat szoros összefüggést. A Hármas-Körös vize a holtágban a mindenkori viszonyoktól függően, gyors állapotváltozásokon keresztül, állóvízi típusú alakul.

Az állóvízi jellegből és a magas vízhőmérsékletből adódóan (továbbá a part menti ingatlanokról történő illegális szennyvízbevezetések miatt) elsősorban a nyári, aszályos időszakban – a holtágban jelenlévő tápanyag hatására –, a víztérben lévő vízínövényzet (békalencse, hínár, stb.) jelenléte fokozottá válik. Ez elsősorban esztétikai probléma. Az általunk végzett vízminőségi mérések eredményei alapján a vízminőség a vízhasználatok (elsősorban öntözővíz) szempontjából megfelelő volt.

A víztéren lévő vízínövényzet jelenlétét heti gyakorisággal felmértük, figyeltük annak alakulását. A vízínövény borítottság a nyári hónapokban a 10–100% közötti értéket is elérte, helyenként a parti szakaszokon torlódva, a széljárás függvényében.

A vízínövényzet letermelését és szakszerű elszállítását folyamatosan végeztük a Kákai szivattyútelepnél és a Békésszentandrás gravitációs zsilipnél. Ezen kívül a Bikazugi-ág kiágazásánál merülő falat telepítettünk, mellyel megakadályoztuk a békalencse bejutását ebbe az ágba.

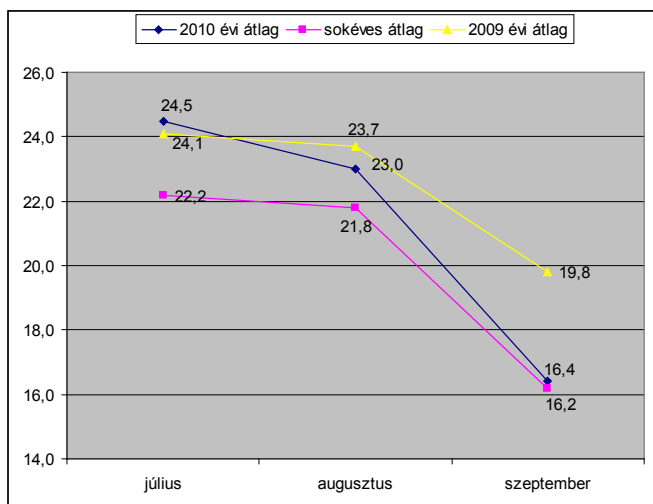
A vízínövényzet megjelenése természetes folyamat, mely a nyári hónapokban válik fokozottá, elszaporodása a fentiekben kifejtett okokra vezethető vissza.

Bányai Barbara

HIDROMETEOROLÓGIA

Az időjárás alakulása az előző negyedévben, július, augusztus, szeptember hónapokban:

Az időszakot átlag feletti hőmérséklet és változékony időjárás jellemezte. Júliusban magasán átlagon felüli volt a havi középhőmérséklet (még a tavalyit is meghaladta), melyet két komolyabb lehűlés mérsékelt. A lehűlések során két nap alatt a napi maximum hőmérsékletek közti különbség 10 °C vagy annál több is volt. Augusztusban mérséklődött a hőség, de még így is több mint egy Celsius fokkal magasabb volt az átlagosnál a havi érték. Szeptemberben a gyakori hidegfrontoknak köszönhetően, az átlagnak megfelelő volt a havi középhőmérséklet. Júliusban a napi legmagasabb hőmérsékletek között még +42 °C-os érték is előfordult (Méhkerék, július 17.), szeptemberben viszont már +5 °C (Méhkerék, szeptember 20.) volt a legalacsonyabb napi hőmérséklet.

Átlag havi középhőmérsékletek °C-ban

A 30 °C-os, vagy a feletti legmagasabb hőmérsékletű ún. „hőségnapok” szeptember kivételével átlagon felüliek voltak.

Az aktuális hidrológiai esztendő 2009 novemberén kezdődött. Az ez idáig lehullott csapadék (833,8 mm), messze meghaladja az időszakra vonatkozó sokéves átlagot (489,4 mm), összességében 344,4 mm többletet mutatott. Az éves alakulása során, a márciusi csapadékszegényebb hónap kivételével, rendre mindig csapadéktöbblet volt, novemberben (121,9 mm) és májusban (143,1 mm) majdnem háromszor több esett az átlagnál. Így alakult ki a hidrológiai esztendőben eddig lehullott 833,8 mm-es összesített értéke, ami 170%-a az adott időszakra vonatkozó sokéves átlagnak.

Az utóbbi három hónap csapadékmérlege hasonlóan nagyarányú többletet mutat. Júliust leszámítva, átlagon felüli volt a csapadék mennyisége, 160%-a az átlagosnak.

Az utolsó negyedévben lehullott csapadékmennyiségek és a sokéves átlag alakulása:

Megnevezés	Július	Augusztus	Szeptember	Összesen
Sokéves átlag (mm)	52,5	49,4	42,1	144,0
2010. évben (mm)	56,8	86,5	87,7	231,0
Eltérés az átlagtól (mm)	4,3	37,1	45,6	87,0

Az előző negyedév árvízes időszaka után a talajvízszint lassan csökkenni kezdett; júliusban 25 cm-t, augusztusban 18 cm-t, szeptemberben pedig csak 5 cm-t süllyedt az átlagos talajvízszint. A lassú csökkenés ellenére, még így is közel egy méterrel van magasabban a víz szintje az átlagétól. A vizsgált időszak végére a talajszinthez legközelebb Darvason (153 cm) állt a talajvíztükör. Itt júliustól szeptember végéig szinte végig stagnált a vízszint. Ugyanebben az időszakban a legmélyebben Doboz-Gerlán (381 cm) állt a víz, itt 7 cm süllyedés volt tapasztalható.

Július és szeptember között a Körösök vízgyűjtőjére lehullott csapadék nem eredményezte komolyabb árhullámok kialakulását. A legnagyobb csapadékmennyiséget rendre Biharfüreden mérték (július 28-án 62,0 mm, szeptember 1-én 91,0 mm). A szeptember eleji esőzések hatására Víggyázon a hónap első négy napján foltokban hótakaró alakult ki.

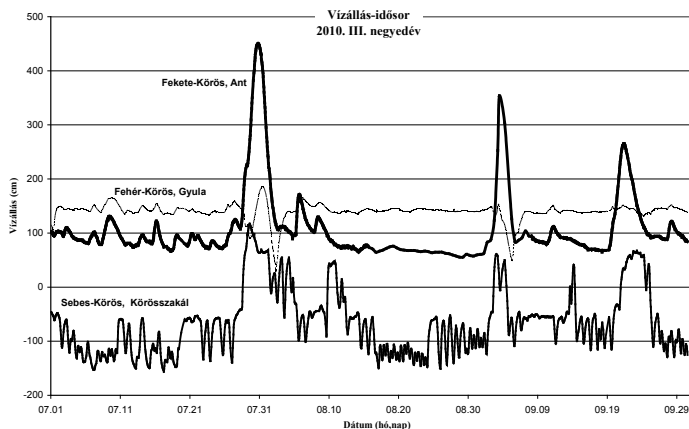
Jobbágy Zoltán

HIDROLÓGIA

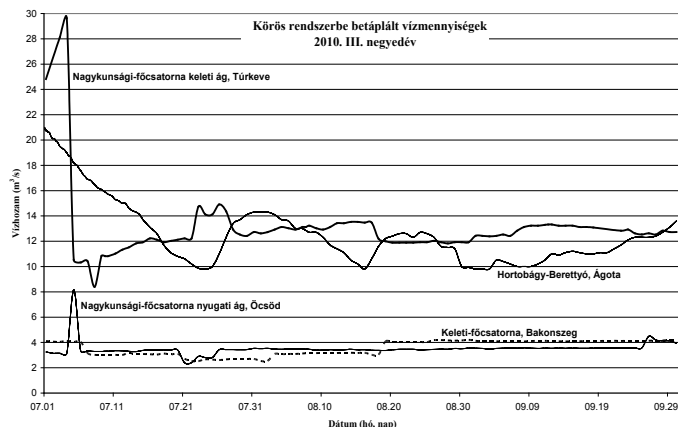
Július-augusztus-szeptember hónapokban jelentős vízszint-emelkedések igen alacsony számban fordultak elő. Július végén, szeptember elején, valamint közepén vonult le nagyobb árhullám, mely minden esetben a Fekete-Körösön volt a legjelentősebb.

Júliusban folyamatos, kismértékű ingadozás mutatkozott a Körösökön. Augusztusban és szeptemberben a vízszintek - az aszályos időszak hatására - már sokkal kiegyenlítettebbek voltak. A Sebes-Körös felső szakasza a romániai tározó üzemrendjének hatására végig pulzáló mozgást mutatott.

Duzzasztóink az eltelt negyedévben folyamatosan üzemeltek. Üzemrendi változás szeptember 24-én következett be a Békészentandrás duzzasztónál, ahol felvízszint-csökkenést hajtottunk végre.

A vízkészlet növelése érdekében folytatódott a tiszai víz betáplálása a Körös-rendszerbe. A betáplálás négy ágon keresztül történt: a Keleti-főcsatornán keresztül Bakonszegnél a Berettyóba, a Hortobágy-Berettyó-főcsatornán keresztül Ágotánál, a Nagykunsági-főcsatorna nyugati ágán Öcsödnél és a keleti ágon, Túrkevénel.

Néhány jellemző állomás vízhozam értéke

	július 31-én:	augusztus 31-én:	szeptember 30-án:
			(m ³ /s)
Fehér-Körös, Gyula	68,1	5,60	9,70
Fekete-Körös, Sarkad-Malomfok	133	4,15	21,9
Kettős-Körös, Békés	195	9,40	30,7
Sebes-Körös, Körösszakál	97,8	27,2	18,6
Sebes-Körös, Körösladány	121	38,0	47,6
Berettyó, Szeghalom	34,2	12,7	28,5
Hármas-Körös, Gyoma	268	48,7	80,8
Hármas-Körös, Kunszentmárton	292	88,2	132

Kurilla Lajos

Családi nap

F.: KÖR-KÖVIZIG 5700 GYULA, Városház utca 26.

Díj hitelezve
Körzeti Postahivatal
GYULA 1. 5701

NYOMTATVÁNY

KÖRÖS-VIDÉKI

hírlevél

Kiadó: Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság. Felelős kiadó: Bak Sándor igazgató
Szerkesztőbizottság vezetője: Galbáts Zoltán műszaki igazgatóhelyettes főmérnök,
tagjai: Batai Jánosné, Lévai Ildikó és Cserkúti Andrásné
5700 Gyula, Városház utca 26. Tel.: 66/526-400*, Fax: 66/526-407
E-mail: korkovizig@korkovizig.hu, www.korkovizig.hu
Megjelenik háromhavonta 500 példányban. Nyomtatás: Premier-duo, Békéscsaba, tel.: 06-30/9987-941